

TƯ DUY MỚI CỦA ĐẢNG VỀ BẢO VỆ TỔ QUỐC VIỆT NAM XÃ HỘI CHỦ NGHĨA TRONG TÌNH HÌNH MỚI VÀ NHỮNG GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG, AN NINH CHO HỌC SINH, SINH VIÊN HIỆN NAY

Trung tướng Nguyễn Văn Đức

Cục trưởng Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam

Article history

Received: 06/3/2023

Accepted: 22/3/2023

Published: 10/4/2023

Keywords

New thinking, Communist Party of Vietnam, protect the country, defense and security education

ABSTRACT

The Party's new thinking on defending the Socialist Vietnam Fatherland in the new situation is reflected in the goals, contents, forces, strength and methods of national defense. Therefore, in response to the task of defending the Fatherland "from early on, from afar", it is necessary to thoroughly grasp the Party's new viewpoints and thinking on national defense in the new situation in defense and security education for students. The article focused on researching and clarifying some basic issues of the Party's new thinking on national defense, and at the same time, proposed solutions to improve the quality of national defense and security education for students.

1. Mở đầu

Quan điểm về bảo vệ Tổ quốc là bộ phận quan trọng trong hệ thống quan điểm, đường lối lãnh đạo cách mạng của Đảng, là "kim chỉ nam" cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Trong quá trình lãnh đạo, nhận thức, tư duy của Đảng về bảo vệ Tổ quốc luôn được phát triển, đổi mới phù hợp với tình hình thực tiễn của từng giai đoạn cách mạng (Bộ Chính trị, 2007). Do đó, nghiên cứu, quán triệt tư duy mới của Đảng về bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới có liên quan trực tiếp đến giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên hiện nay. Theo đó, sau phần trình bày tư duy mới của Đảng về bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, bài báo này sẽ chỉ ra thực trạng công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên trong những năm qua, từ đó đề xuất giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Tư duy mới của Đảng về bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa

Tư duy mới của Đảng về bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới được thể hiện trong các văn kiện, nghị quyết của Đảng, là kết quả của việc tổng kết sâu sắc sự lãnh đạo của Đảng về củng cố, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc qua các giai đoạn cách mạng, nhất là qua 35 năm thực hiện đường lối đổi mới của Đảng. Trong đó, biểu hiện rõ nét trong Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới của Đảng, xác định mục tiêu bảo vệ Tổ quốc là bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ Đảng, nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; bảo vệ sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hoá, hiện đại hoá; bảo vệ lợi ích quốc gia, dân tộc; bảo vệ an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội và nền văn hoá; giữ vững ổn định chính trị và môi trường hoà bình để xây dựng, phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa (Ban Chấp hành Trung ương Đảng, 2013).

Kế thừa, phát triển tư duy về mục tiêu bảo vệ Tổ quốc, Đại hội XIII của Đảng tiếp tục phát triển tư duy về sức mạnh bảo vệ Tổ quốc, đó là: "Phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc, của cả hệ thống chính trị kết hợp với sức mạnh thời đại, tranh thủ tối đa sự đồng tình, ủng hộ của cộng đồng quốc tế để bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân, chế độ xã hội chủ nghĩa, nền văn hóa và lợi ích quốc gia - dân tộc; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định chính trị,... để phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa...; có kế sách ngăn ngừa các nguy cơ chiến tranh, xung đột từ sớm, từ xa; nỗ lực để ngăn ngừa xung đột, chiến tranh và giải quyết các tranh chấp bằng các biện pháp hòa bình phù hợp với luật pháp quốc tế. Kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ, vùng trời, vùng biển; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển" (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr 155).

Sức mạnh bảo vệ Tổ quốc được Đảng xác định là sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; sức mạnh tổng hợp của đất nước cả về chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội, văn hóa, quốc phòng, an ninh, đối ngoại; sức mạnh của cả hệ thống chính trị và toàn dân, dưới sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của nhà nước, lực lượng vũ trang làm nòng cốt. Đây là quan điểm, chủ trương thể hiện sâu sắc, toàn diện sự phát triển tư duy mới của Đảng đối với nhiệm vụ quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc, là định hướng chiến lược rất quan trọng để toàn Đảng, toàn dân và toàn quân tập trung triển khai thực hiện có hiệu quả nhiệm vụ quốc phòng, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong tình hình mới (Quốc hội, 2018). Theo đó, Đại hội XIII của Đảng tiếp tục xác định: “Phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021, tr 155), hoàn toàn thống nhất mục tiêu phát triển “khơi dậy khát vọng phát triển đất nước, phát huy ý chí, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại; đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hoà bình, ổn định; phấn đấu đến giữa thế kỉ XXI, nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa” (Hội đồng Lý luận Trung ương, 2021, tr 14). Bảo vệ Tổ quốc bằng sức mạnh tổng hợp của nhà nước xã hội chủ nghĩa và của nhân dân, dưới sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng, sự quản lý, điều hành tập trung thống nhất của nhà nước. Kiên định mục tiêu, nguyên tắc chiến lược, đồng thời linh hoạt, mềm dẻo về sách lược “đi bất biến, ứng vạn biến” trong xử trí các tình huống liên quan đến quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc, không để bị động, bất ngờ, bảo đảm cho đất nước luôn chủ động về chiến lược trong mọi tình huống (Hội đồng Lý luận Trung ương, 2021).

Tư duy mới của Đảng về bảo vệ Tổ quốc đã xác định rõ hơn quan điểm về đối tác, đối tượng, tháo gỡ những vướng mắc trong nhận thức và mở đường, định hướng chiến lược cho nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, thực hiện đường lối đối ngoại đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ quốc tế; về bảo vệ Tổ quốc “từ sớm, từ xa”; về xây dựng khu vực phòng thủ; về xây dựng và phát huy mạnh mẽ “thế trận lòng dân”; về xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới...

2.2. Thực trạng công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên trong những năm qua

Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng và Nhà nước đặc biệt quan tâm chăm lo giáo dục toàn diện cho học sinh, sinh viên, đây là lực lượng “rường cột” của nước nhà. Do đó, giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên góp phần quan trọng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Theo Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh (2013), giáo dục quốc phòng, an ninh trong trường tiểu học, trung học cơ sở được thực hiện lồng ghép thông qua nội dung các môn học trong chương trình, kết hợp với hoạt động ngoại khóa phù hợp với lứa tuổi. Bảo đảm cho học sinh hình thành những cơ sở hiểu biết ban đầu về truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc, lực lượng vũ trang nhân dân; ý thức kỉ luật, tinh thần đoàn kết, yêu Tổ quốc, yêu đồng bào (Quốc hội, 2013). Giáo dục quốc phòng, an ninh trong trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề là môn học chính khóa. Bảo đảm cho người học có những hiểu biết ban đầu về nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân; về truyền thống chống giặc ngoại xâm của dân tộc, lực lượng vũ trang nhân dân và nghệ thuật quân sự Việt Nam; có kiến thức cơ bản, cần thiết về phòng thủ dân sự và kĩ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc. Tổ chức dạy và học theo phân phối chương trình (Bộ Quốc phòng, 2020). Trong năm học, căn cứ vào điều kiện cụ thể, phối hợp với cơ quan, tổ chức, đơn vị liên quan tổ chức cho học sinh tập ngoại khóa với nội dung và hình thức thích hợp.

Giáo dục quốc phòng, an ninh trong trường cao đẳng nghề, cơ sở giáo dục đại học là môn học chính khóa. Bảo đảm cho người học có kiến thức cơ bản về quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước về quốc phòng, an ninh; xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân, bổ sung kiến thức về phòng thủ dân sự và kĩ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc. Tổ chức dạy học tập trung tại trung tâm giáo dục quốc phòng hoặc trường cao đẳng nghề, cơ sở giáo dục đại học. Trong chương trình đào tạo, căn cứ vào điều kiện cụ thể phối hợp với các cơ quan, tổ chức, đơn vị liên quan tổ chức cho người học nghiên cứu, học tập ngoại khóa với nội dung và hình thức phù hợp.

Quán triệt, triển khai thực hiện đường lối bảo vệ Tổ quốc của Đảng, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013, các nghị định, quyết định của Chính phủ... công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên trong những năm qua đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Nội dung chương trình, giáo trình, giáo khoa của môn học đã được quan tâm đầu tư nghiên cứu, biên soạn đồng bộ, phù hợp với các đối tượng. Chương trình khoa học xã hội và nhân văn dùng cho đào tạo các đối tượng trong Quân đội luôn có sự cập nhật, bổ sung những tư duy mới về quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc của Đảng, nhà nước, quân đội... (Chính phủ, 2020). Thông qua đó, tạo nên sự chuyển biến tích cực về nhận thức và trách nhiệm của thế hệ trẻ đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã

hội chủ nghĩa. Cùng với đó, đội ngũ giảng viên, giáo viên được quan tâm đào tạo, tập huấn, bồi dưỡng từng bước chuẩn hóa theo quy định. Các Trung tâm Giáo dục quốc phòng, an ninh được quy hoạch, đầu tư xây dựng, nâng cấp, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ...

2.3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc hiện nay

2.3.1. Nâng cao nhận thức của các cấp ủy, tổ chức Đảng, các cấp, các ngành đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên

Giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên góp phần quan trọng xây dựng tiềm lực chính trị tinh thần của nền quốc phòng toàn dân, xây dựng “thế trận lòng dân” ngày càng vững mạnh, đưa những chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc vào cuộc sống. Vì vậy, các cấp ủy, tổ chức đảng, các cấp, các ngành, tổ chức, lực lượng phải có nhận thức đầy đủ về vấn đề trên. Theo đó, các cấp ủy, tổ chức Đảng, các cấp, các ngành, các nhà trường cần tiếp tục quán triệt sâu sắc các nội dung về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, nhất là Văn kiện Đại hội XIII, Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh (2013) và các văn bản quy phạm pháp luật về quốc phòng, an ninh... Đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền trong các tổ chức, các lực lượng, chú trọng đối với thế hệ trẻ, học sinh, sinh viên về hai nhiệm vụ chiến lược của cách mạng Việt Nam là xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; về ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong tình hình mới. Cần huy động sự vào cuộc của các tổ chức, các lực lượng, của cả hệ thống chính trị từ khâu lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng, quản lý của nhà nước; triển khai thực hiện của các cấp, các ngành, các nhà trường trong hệ thống giáo dục quốc dân. Đặc biệt, cần coi trọng và phát huy vai trò của người đứng đầu các cơ quan, tổ chức trong đơn đốc triển khai, kiểm tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm việc thực hiện, tạo nên sự thống nhất, đồng thuận trong thực hiện nhiệm vụ này.

2.3.2. Thường xuyên đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên

Đổi mới nội dung, chương trình giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên là yêu cầu bắt buộc, thường xuyên. Đường lối, quan điểm về bảo vệ Tổ quốc của Đảng luôn có sự bổ sung, phát triển để phù hợp với tình hình thực tiễn. Bởi vậy, nội dung, chương trình giáo dục quốc phòng, an ninh cần tập trung nghiên cứu, cụ thể hóa đường lối, quan điểm của Đảng về bảo vệ Tổ quốc trong các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Đảng, nhất là Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, đặc biệt là những quan điểm mới như: Phát huy cao nhất sức mạnh tổng hợp của toàn dân tộc, của cả hệ thống chính trị kết hợp với sức mạnh thời đại... để bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Có kế sách ngăn ngừa các nguy cơ chiến tranh, xung đột “từ sớm, từ xa”. Xây dựng và phát huy mạnh mẽ “thế trận lòng dân” trong nền quốc phòng toàn dân, về xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân... Tiếp tục cụ thể hóa Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, chiến lược quốc phòng, chiến lược quân sự, chiến lược bảo vệ an ninh quốc gia, chiến lược bảo vệ Tổ quốc trên không gian mạng, chiến lược an ninh mạng quốc gia... vào nội dung, chương trình. Nội dung, chương trình phải bám sát mục tiêu yêu cầu giáo dục cho thế hệ trẻ trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc hiện nay, phù hợp với cấp học và trình độ đào tạo với nội dung và mục tiêu riêng, khối lượng kiến thức bảo đảm liên thông, không trùng lặp. Để nội dung giáo dục thực sự hấp dẫn, cuốn hút người học cần kết hợp tốt các phương pháp giữa lên lớp lý thuyết với thực hành, lồng ghép với các môn học tương đồng, ngoại khóa, tham quan, hội thi, hội thao, phát huy các thiết chế văn hóa...

2.3.3. Xây dựng đội ngũ giảng viên (giáo viên) giáo dục quốc phòng, an ninh có trình độ, phương pháp sư phạm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên

Việc chuẩn hóa đội ngũ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh đã được quy định tại Nghị định số 13/2014/NĐ-CP, đối với giáo viên phải có một trong các trình độ chuẩn sau: có bằng cử nhân giáo dục quốc phòng, an ninh; có bằng tốt nghiệp đại học chuyên ngành khác và những chứng chỉ đào tạo giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh khác; có văn bằng 2 về chuyên ngành đào tạo giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh. Đối với giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh phải có một trong các trình độ chuẩn sau: có bằng cử nhân giáo dục quốc phòng, an ninh trở lên; cán bộ quân đội, công an có bằng tốt nghiệp đại học trở lên; có bằng tốt nghiệp đại học trở lên chuyên ngành khác và chứng chỉ đào tạo giáo viên, giảng viên giáo dục quốc phòng, an ninh và chứng chỉ bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm (Chính phủ, 2014).

Để thực hiện chuẩn hóa cần quyết liệt triển khai thực hiện tốt Đề án đào tạo giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh giai đoạn 2021-2030. Quan tâm sắp xếp, bố trí đủ giảng viên, giáo viên giáo dục quốc phòng, an ninh cho các cơ sở giáo dục, đào tạo. Tổ chức thực hiện đồng bộ các khâu quy hoạch, lựa chọn, đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn, hội

thi, hội thao, tự học... để chuẩn hóa, nâng cao trình độ, năng lực của đội ngũ này, bảo đảm đội ngũ giảng viên, giáo viên thực sự có năng lực, hiểu biết toàn diện, có trình độ lí luận chính trị, kiến thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách và pháp luật của nhà nước, kiến thức chuyên môn sâu về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc, thực sự là những người tâm huyết, truyền lửa, hiện thực hóa tư duy mới về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc của Đảng đến với học sinh, sinh viên, học viên.

2.3.4. Quan tâm đầu tư kinh phí, tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên

Môn học Giáo dục quốc phòng, an ninh là môn học chính như các môn học khác trong hệ thống giáo dục và đào tạo. Vì vậy, việc quan tâm bảo đảm tốt nhất kinh phí, cơ sở vật chất có vai trò quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục. Theo đó, các cấp, các ngành từ trung ương đến địa phương, các nhà trường cần quan tâm vấn đề trên. Các trường cần được đầu tư đúng, đủ vật chất, thiết bị theo yêu cầu chương trình, trên cơ sở đó để đổi mới phương pháp dạy học, phương pháp đánh giá kết quả học tập. Quan tâm đầu tư nâng cấp, xây dựng các công trình, phòng học chuyên dùng, thao trường, bãi tập, các trang, thiết bị, mô hình, học cụ, vũ khí, trang bị, trang phục... đáp ứng yêu cầu của môn học. Việc quan tâm đầu tư đúng mức cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học môn giáo dục quốc phòng, an ninh không những góp phần nâng cao chất lượng dạy học mà còn là cơ sở phát huy những tài năng quân sự từ học sinh, sinh viên, có cơ sở tuyển chọn, đào tạo nguồn nhân lực xây dựng tiềm lực cho Quân đội nhân dân Việt Nam, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

3. Kết luận

Kế thừa những bài học kinh nghiệm trong lịch sử đấu tranh dựng nước và giữ nước của cha ông ta; kiên định và vận dụng sáng tạo lí luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, qua thực tiễn lãnh đạo cách mạng trong suốt hơn 90 năm qua, nhất là hơn 35 năm đổi mới, Đảng Cộng sản Việt Nam ngày càng nhận thức đầy đủ, toàn diện và sâu sắc hơn về mục tiêu, nhiệm vụ, phương châm và phương thức bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới. Để hiện thực hóa những quan điểm, tư duy đó vào thực tiễn, cần thực hiện đồng bộ các biện pháp; trong đó coi trọng nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục quốc phòng, an ninh cho học sinh, sinh viên, lực lượng kế thừa sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng, của dân tộc, góp phần xứng đáng vào sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Tài liệu tham khảo

- Ban Chấp hành Trung ương Đảng (2013). *Nghị quyết 28-NQ/TW ngày 25/10/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.*
- Bộ Chính trị (2007). *Chỉ thị số 12-CT/TW ngày 03/5/2007 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục quốc phòng, an ninh trong tình hình mới.*
- Bộ Quốc phòng (2020). *Thông tư số 172/2020/TT-BQP ngày 30/3/2020 ban hành chương trình, nội dung; chương trình khung bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh.*
- Chính phủ (2014). *Nghị định số 13/2014/NĐ-CP ngày 25/02/2014 quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh.*
- Chính phủ (2020). *Nghị định số 139/2020/NĐ-CP ngày 27/11/2020 về sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 13/2014/NĐ-CP quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh.*
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (Tập I).* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật.
- Hội đồng Lí luận Trung ương (2021). *Những điểm mới trong các Văn kiện Đại hội XIII của Đảng.* NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- Quốc hội (2013). *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh.* Luật số 30/2013/QH13, ban hành ngày 19/6/2013.
- Quốc hội (2018). *Luật Quốc phòng.* Luật số 22/2018/QH14, ban hành ngày 08/6/2018.